

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
évre 2 K 50 f. Külföldre egész évre 15 korona. Községeknek,
papok, gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre
8 K. Tanítóknak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy példány
Telefon-szám 15. ára 10 fillér. Telefon-szám 15.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szög minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □em-ként 6 fillér-
többszöri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyilt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyilt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki nt
két szer: csütörtölkön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő intézete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések küldendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489 sz

Husvét.

(F-i.) A természet újraébredése csodálatos gyönyörrel illeti meg a husvét ünnepén örvendező keresztény lelket.

Az üdv fuvalma árad szét mindenfelé. A természet és Krisztus feltámadásának szemléletéből fakadó kedves hangulat szállja meg a sziveket. A napsugár csókja életet fakaszt, az elrothadt mag csirát hajt, a meghalt állati szervek erőhöz jutnak, lomb, virág, dal ékesíti föl lassankint az enyészett sivar mezejét. . . És a megsiratott szikla-üreg visszaadja a megfeszített Igazságot: *Békesség nektek. Ne féljete!*

Ebben a magasztos hangulatban hit, erő, bátorság szállja meg szivünket; a bizalom odavezet a Megváltó szentséges alakjához, ki a mi reménységünk és erősségünk, mert — az Apostol szerint — *ha Krisztus fel nem támad, akkor haszontalan a mi hitünk.*

Méltán kiálthatunk föl tehát a solosma szavaival: *E nap az, melyet az Ur szerze; örvendjünk és vigadjunk azon!*

Az emberi művelődés Krisztussal lépi át az antik-kor mesgyéjét. Hiába kutatunk a régi romok között, a világot megváltó szeretetet s az ebben gyökerező elveket, igazságokat, sehohse találjuk meg. Ezeket Krisztus, az emberiség Megváltója, hozta magával. Az ő keresztthalála és milliók vértanúsága pecsételte meg. Így jött létre a kereszténység, mely új élet, új rendszer, új társadalom alapját vetette meg. Ezen az

alapon épültek fel a művelt államok, mert a kereszténység tanainál szebb ideálokat nem talált még az emberiség.

Minden rendszer leginkább azon az alapon állhat fenn, melynek létét, erejét köszönheti. A pozitív hitnek erős lelke, igaz erkölce van. Nem a külső látszat, hanem a lelkiismeretünkben megnyilatkozó Isten sugalma szerint diktálja a jót, a köteleességet. Így nevelődik a jó ember, ki mellett annyi „művelt nagyság“ bukik el az élet porondján. Jaj, annak az országnak, melynek népét nem a vallás-erkölcsi elvek kormányozzák!

Ifjabb Dumas 1870 december 14-én kelt levelében, többek közt így ír: „Tudjátok-e miért győznek azok (a poroszok) a franciák hősiessége dacára? Mert ők még hisznek egy felsőbb valamiben, mi pedig nem. Mi Homértól kezdve Goetheig, Hele-nától Gretchenig mindent kigonyoltunk és megszenteltetünk. Istenről nem is szövel, ezt már régen száműztük oltárainkról, de Vilmos király egyeibe fogadta és ez csak előnyére vált. . . Hova tűntek Párisból a saragossai nők? Hja, ha nincs Isten, nők sincsenek; ha nők sincsenek, nincs család, nincs haza; ha pedig nincs haza, sincsenek férfiak.“

Bizony, nem tagadhatjuk el, hogy a pozitív vallás erősítette meg Németországot s tette diadalmassá a mostani könyvelmű és vallástalan Franciaország felett. . .

Nekem sohasem imponál a lángész, ha nincs mellette szivjóság. Ugy láttam,

ugy tapasztaltam, hogy a nemes érzés a vallásos sziv talajában termeli a legszebb egyéni és társadalmi erényeket. . . És mikor a sziv jósága felemeli a népeket, fogkönyvára teszi az ideálok iránt: ott a haza, a társadalom haladása biztosítva van.

Nem láttatok-e, hogy az Isten-nélküliség, miképp kergeti romlásba, testi-lelki elfajulásba, hamis eskübe és minden rosszba a népet, ha szivéből kiirtjátok a vallást?

Mi marad meg neki, ha kizavarjátok a templomból, hova nehéz munkája után üdülni, vigasztalódni jár?

Tudjátok meg, hogy míg a földön tövis, bánat, köny, küzdelem leend; míg a boldogság utáni vágy (siron innen, siron tul) dobog a szivekben: mindig Jézus szeretete lesz az a forrás, melyből a föld tikadt vándora enyhet, vigasztalást merit het. . . Csak ő mondhatta el magáról: *Én vagyok az út, az igazság, az élet!*

Minden boldogulásunk a szellemi javak kialakulásában áll. Ebben pedig a tiszta erkölcs a legbiztosabb alap. Ezt az alapot erősítsük a nép között. Csakis ily módon fogjuk megakadályozni testi és lelki szegénységét, pusztulását. Ez volna az igazi élet — feltámadása hazánknak is, melyet annyi nehéz századokon keresztül az Istenbe vetett erős hit tartott fenn.

Támadjunk föl tehát a közönyösség halálából az anyagi és erkölcsi munka nemes életére. Bizony mondom, ez lesz a mi legszebb husvétünnepünk!

A „SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRGÁJA.

A kávéház tündére.

— Eugene Chavette. —

A „Székely-Udvarhely“ számára fordította:
Ferencz Tivadar.

Igen uram, lapozgassa csak végig a miniszteriumnak nyilvántartási naplóját és meggyőződhetik arról, hogy husz évi szolgálatom alatt egyszer sem mulasztottam egy percet — és mégis azt mondom:

— A pontosság egy átkozott dolog?

Veszedelemes az olyan ember, aki zseboráját a kezében tartva, a kiszabott időben megérkezik és önnek azt mondja:

— Nemde! Pontos ember vagyok!

Ilyen ember csak magának árt, embertársainak pedig kellemetlen. Igen, másoknak kellemetlen, mert azt hiszik az emberek, hogy ön dolgozott valamit megérkezésük előtt; pedig arra ön nem is gondolt, tehát pontosságával csak felkelti mások irigységét. De magának is árt, mert ön nagyon jól tudja, hogy nem akart hozzáfogni valami új dologhoz — az utolsó tíz percben és így ezt a drága időt csak haszontalanul töltötte a hivatalban.

Igen uram, én, aki husz évi hivatalos működésem alatt az egész környezetem valamennyi órájának szabályozója voltam, csak ismételhetem: A pontosság egy átkozott dolog!

De én abból kigyógyultam, mert maga a pon-

tosság volt az, amely megfosztott engem életemnek legszebb ábrándjától: a szerelemtől és kiszolgáltatót — a buskomorságnak.

Hallgasson meg is ítéljen.

Hét hosszú éven át mindig egy és ugyanazon kávéházban reggeliztem. Tizenegy óra után öt perccel beléptem a kávéházba és öt perccel tizenkettő előtt távoztam.

Félesleges önnek elmondani, hogy mennyire dicsért azért engem a kávéházi — pénztárosnő. Őszintén mondván, az első elfogyasztott kávé után — ő birta a szivemet. Vajjon pillantásom elárulta-e érzelmeimet? Nem tudom. De szerettük egymást — tisztességes távoból — anélkül, hogy egy szót váltottunk volna egymással és ez hét évig tartott. . . igen, lépésről-lépésre közeledtem feléje, nehogy rossz hirbe jusson.

Igen, hét évig tartott, míg a hetes számú asztaltól, amelyet első belépésemkor elfoglaltam, eljutottam az első számú asztalhoz, amely közvetlenül ott állott a pénztár mellett. Talán furcsának találja uram, hogy mindig egy félórával később jöttem — hat törzsvendég eltávozása után, akik éppen oly pontosak voltak, mint én. Mennyi ügyességre volt szükségem, míg ezeket a törzsvendégeket elriasztottam ettől a hat asztaltól, amely elválasztott engem a pénztártól, szivem imádtójának trónusától!

A hatos számú asztallal nem volt sok bajom, a kávéházban talált dugaszokat kezdtem fűrészelni a tollkésemmel, ami az ideges szomszéd-

omat távozásra készítette és így a helyét elfoglalhattam.

Hat hónappal később megugrasztottam — csupa véletlenségből — az ötös számú asztal törzsvendégét is, aki nagyon babonás volt. A pincér eltört egy poharat, amelynek kifolyó kávéja elöntötte az egész asztalt és a szomszédom ijedten hagyta ott — egyszer és mindenkorra — a kávéházat.

Két nap mulva elfoglalhattam a négyes számú asztalt, amelynek törzsvendége igen szeretett szundikálni. Olyan ügyesen és akkora lármával forgattam a székemet, hogy szomszédom ott hagyta rendes helyét és más kávéházba ment, ahol nyugodtabban szundikálhatott.

A hármas számú asztal törzsvendégével egy nap alatt elbántam. Vajás kenyereket, amely tele volt fekete kaviárpettyekkel, belemártottam a kávémba és ezen eljárásom oly émelegést idézett elő szomszédomnak gyomrában, hogy futva-futott ettől a látványtól.

A kettes számú asztal! Oh! Ez az átkozott asztal! Borsózik a hátam, ha rá gondolok! Négy teljes évig küzdöttem ellene, míg elfoglalhattam! Ha imádtott angyalom nem bátorított volna edes pillantásával, lemondottam volna erről az asztalról.

— De hát, mondaná ön, miért nem kerülte el ezt a bajt és miért nem ment egy órával korábban reggelizni, amikor ez az asztal nem volt elfoglalva? Igen, miért nem jött korábban, ami-

Kronika.

— Fővárosi levelezőnkől. —

Budapest, április hó 1-én.

Az áprilisi tréfák napján, legnagyobb tréfát a természet követte el az emberiséggel. Mert, mi már hittük, hogy rövid pár nap alatt benne leszünk a tavaszi időjárás teljes pompájában s most sűrűn szakadó eső veri az ablakot, kegyetlen szél csapkodja a nyitva feledett ajtószárnyakat. És nagypéntek e borús hangulatában, mikor nemcsak a természet, de az emberek lelke is gyászolja a Golgothán felállított keresztben kimúlt Isten embert, egészen megfeledkezünk arról, hogy még csak napokkal ezelőtt a tavasz balzsamos levegője csapott át a Dunán s ibolyát árultak az utcaszegleteken a virágáros leányok.

Az ünnepek előkészületei dominálják a közéletet. A politikai élet mozgalmait elültek s ha Lukács László nem bocsátott volna most ki egy rendeletet az adóhátrálékok kíméletes felhajtásáról, egyáltalán nem történt volna semmi sem olyan e téren, amit feljegyezhetnék krónikámban.

A japán-orosz háboruban legközelebb szenzációs fordulatok várhatók. A japán szárazföldi hadsereg elővonulásáról érkeznek hírek, melyek szerint 15000 japán tört elő Csöngesung felől. Az oroszok Porth-Arthuri haderejének ismét kemény küzdelmet kellett vívnia Togó admirálissal, ez esetben sikerrel, mert a japánoknak nem sikerült elzárni a kikötő bejáratát. Egyébként is Makarov tengernagy és Koropakin parancsnok megérkezése új kedvet öntött a deprimált orosz seregekbe. S hogy az oroszok milyen sulyt fektetnek erre a háborúra kitűnik abból a nagy körültekintésből, melylyel minden egyéb diplomáciai függő kérdés elsimítására törekednek. Legutóbb már orosz befolyásra sikerült a Balkán helyzeten is némi könnyebbséget előidézni és főleg sikerült megtalálni a módját annak, hogy a szerb királyi udvarral megszakított diplomáciai összeköttetést helyre állítsák. Az összeesküvő tisztek eltávolítása befejezett tény s ennek kivitele után mi sem áll utjában annak, hogy az európai udvarok rokonszenve ismét Belgrád felé forduljon.

A király legközelebbi uti terve is meglett állapotban. E szerint husvét hétfőjén Schönbrunnból Abbáziába utazik Ő felsége és ápril. 21-én, vagy 24-én Budapestre érkezik több heti tartózkodásra.

Multkor adott tudósításom kiegészítésül közölhetem, hogy Schwarzenberg herceg temetése Przíbramban f. hó 2-án d. e. 12 órakor megy végbe.

A tavaszi kiállítás megnyílt a városligeti műcsarnokban s a vernissage Berzeviczy minisz-

ter jelenlétében foly le. Művészi jelentősége ennek a kiállításnak legfőképp abban van, hogy az az újabb kiállítás is fényes bizonyossága a magyar képzőművészet nagyfokú haladásának. — Érdekesnek tartom még felemlíteni, hogy az Akadémia kiadta a Teleki jutalmat az »A g r i p p i n a « c. tragédiának, melynek szerzőjéül Z i g á n y Árpád író jelentkezett.

Egyebekben az ünnepi előkészületek jellemzik a főváros e napjainak eseményeit. Még az alagi löversenyek utolsó napján is látszott, hogy az emberek nem annyira szórakozni, mint inkább ünnepelni ohajtanak.

És ünnepelnék is teljes zavartalanságban, ha nem okozna nagy aggodalmakat minden embernek az a 3 napra kilátásba helyezett vízhiány, mely a vízművek bekapcsolása miatt mindjárt az ünnepek elteltevel zudul a közönség gondtal terhelt vállaira. És most kezdve a vízvezeteki igazgatón, a legutolsó emberig mindenki azzal a gondolattal hajítja le fejét, hogy nem sokára vízhiány lesz és nagy szomjuság e rengő világ városba. Ámbár inkább hisszük, hogy csak a víznek hiánya lesz baj, de a szomjuság nem, mert hát mikor szomjazik a magyar ember?

r. l.

Az ex-lex vége. Az országos törvénytárban f. évi március hó 30-án megjelent az 1904 évre adott és szentesítést nyert indemnitási törvény, mint az 1904 évi IV-ik t. cikk. Ezzel most mára törvényes rend helyre állott s végleg befejezést nyert a 13 hónapi ex-lex állapot.

Abstinencia.

Székelyudvarhely, 1904. ápril hó.

A szeszies italoktól való tartózkodást jelenti e műszó. A szeszies italok, mint azt az alkohol elleni kongresszusok kimutatták, valóságos gyözedelmes irtó hadjáratot visznek véghez az emberiség sorai között.

Az abstinens mozgalom, mely kezdetben csak a pálinka ellen irányult, nyugaton Németországban, majd Skandináv országokban kezdődött és Angliában folytatódott. A hatása meg is látszott, mert ezen országok erkölceit és szokásait a jó irányzat felé teljesen megváltoztatta.

Később kiterjeszkedett az összes szeszies italokra is, és hogy áldásos hatását ezen üdvös mozgalomnak az összes emberiség élvezhesse, 1885-ben Antwerpenben sikerült egy kongresszust összehívni. Bár ezen összejövetel inkább szónoklatokkal és frázisokkal, mint tényleges eredményekkel járt, két év múlva már Zürichben tartják meg sokkal eredményesebb és tartalmasabb előadásokkal, mint előbb az összejövetelt.

tes kocsit elgázolta őt és egy pár pillanat múlva meghalt.

Még nem jutottam közvetlenül a pénztárhoz, de már érezhettem az édes illatot, amely a különböző likőrös palackokból szétáradt: de a kettes számú asztal az enyém volt és így most már csak egy asztal választott el imádtott angyalomtól.

Ez volt az utolsó akadály.

Elhatároztam magamban, hogy ezen asztal törzsvendégének is kiadom az utlevéletét. Mindjárt meg is kezdtem a harcot.

*

Rettenetes ember volt az egyes számú asztal törzsvendége. Azelőtt kapitány volt a csendőrségnél; erős, edzett ember, szakállal és nagy bajusszal, kifogástalanul öltözve, előkelő fellépéssel, de rideg és magába zárkózott. Nyolc év óta járt e kávéházba, mindig ugyanezt a mondatot mondva a pénztárosnőnek:

— Olyan vagyok, mint egy repkény: ott halok meg, ahová kerültem.

Ez nem igen biztató volt, hogy asztalát egyhamar fogom elfoglalhatni, mert külseje után ítélve, száz évig is élhet.

Szép szavakkal iparkodtam tehát őt bevonni: érdekes híreket mondtam neki és adomákkal mulattattam; de szürke bajuszát pödörve, érhangjával egyszerre csak rám rivalt:

— Eső után nem kell köpenyeg, — mondá mogorván; én ezeket a híreket és adomákat már régen tudtam.

Oh! Megecsüszöm, hogy ha Franciaországban a törvényeket huszonnégy órára hatályon kívül helyezik, akkor azonnal tört döfem volna neki a hátába. De az ég kegyes volt hozzám, a halál magához szőlította és így ettől is megszabadultam.

A III-ik kongresszust Cristiniában tartották meg, Európa országainak kiküldött képviselői, hol szemtanúi lehetnek, miképpen regenerálódott a szeszies italoktól való önmegtartóztatás következtében az előbb részeges, elzüllött norvég nép és lett Európa legjózanabb, erkölcsös és előre haladott népévé.

A IV-ik kongresszust Hágában (Hollandia), az V-iket Baselben (Svájc), a VI-ikat Brüsszelben (Belgium), a VII-iket Párisban, a VIII-ikat 1901. évben Bécsben tartották meg, mely eredményeiben leggazdagabb volt. Magyarország figyelme is ekkor irányított ezen kérdés felé nagyobb mértékben, s a hazai alkohol ellenes mozgalom ezen kongresszus hatásának tulajdonítható. A IX-ik nemzetközi kongresszust 1903. évben ápril 14-, 19-én Brémában tartották meg, melyen képviselve voltak az egyes országok, mértékletességi s több ezzel rokon egyesületeken kívül a legtöbb országok kormányai is. Magyarországot a kultuszminiszter megbízásából dr. N. Szabó Sándor osztálytanácsos képviselte, ki igen részletesen, tanulságokban gazdag jelentésben számolt be ezen kongresszus lefolyásáról, annak eredményéről.

Ismerteti az egyes országokban e téren elért eddigi üdvös eredményeket, azok megvalósítási eszközeit. Finnországban például helyenként arányért sem lehet szesziesitalt találni, az angol tengerészetnél 217 alkohol ellenes fiókegyesület működik igen sikeresen a legénység körében, ugyancsak Nagybritanniában törvényt hoztak az iszákosság büntetésére, Belgiumban a pálinkát nagyon megadóztatták, Németországban a nyilvános kimérések számát korlátozták, Ausztriában most van készülődésben egy törvény az iszákosság magán és büntetőjogi megfenyítése érdekében, Franciaországban az iskolák növendékei között szétosztott füzetekben ismertetik az iszákosság veszedelmes voltát. Tudva van, hogy mentől vagyonszámra valamely nép, annál több egyenesadót fizet, s az alkohol élvezet emelkedésével egyenes arányban fogy az egyenes s így másnemű pótdót fizetők száma is.

A szellemi és testi munkaképesség nyer igen sokat a józan étellel, a minek nyomában aztán igen üdvös eredmények fakadnak, míg az alkohol élvezet minden előhaladást megbénít. Oly ipar, — mint a szeszgyártás is — melynek termékei a nép szellemi és erkölcsi, fizikai képességeire a fogyasztás egyenes arányában ártalmasak, a nemzetre csak vesztéses forrása lehet.

Ezen brémai nevezetes tanácskozás teljes egyetértéssel azon van, hogy legszebb és szent kötelesség az ifuságot az alkohol veszélyeire figyelmeztetni s a tanítósságot kell e nagy és nevezetes küzdelem zászlóvivőjéül, apostolául megnyerni, kik legtöbbet, mindent lehetnek megfelelő segítséggel, az ifuságnak józan életre való nevelése ügyében.

Végre letelepedhettem az első számú asztalhoz!

Közvetlen közelében voltam! Ha beléptem a kávéházba, vagy ha onnan távoztam, mindig sokáig legeltem szememet az édes lánykán: egymásután szemügyre vettem domboru keblét, csodáltam szép, fekete haját, piros ajakát stb. stb.

Az elmúlt hét évnek nyoma ugyan látszott rajta, de én őt még mindig ugyanazon szemmel néztem, mint amikor legelőször léptem a kávéházba és legelőször láttam...

Nem akarom itt leírni az érzelmek azon viharát, amely szivemben dult ebben a pillanatban és amelyre oly sokáig kellett várakoznom. Az öröm meg fojtott bennünket; elvesztettük eszünket; kenyér szeletkémet a vízbe mártottam, kávémat pedig bele öntöttem a pénztárczámba; ő pedig — az én imádtott angyalom — cukor helyett pénzt tett a tálcákra, a cukordarabokat pedig elzárta a pénztárba...

Az érzelmeknek nincs szüksége sok szóra; rövid beszélgetés után, örök hűséget esküdtünk egymásnak anélkül, hogy arról tudtak volna valamit a kávéházban.

Színlelvé, mintha kalapom belsejét nézném, azt rebegtem neki:

— Szeretlek!

Ő pedig, mintha egy poharat akarna megörölni, rám nézett és suttogva mondá:

— Szeretlek!

Amire én azonnal válaszoltam:

— Te leszel a feleségem! Holnap jelenj meg a jegyzőnél és pedig fél tíz után öt perc.

(Öt perckor fél tíz után — a hivatalomban kellett lennem; de lángoló szerelmem elfelejtette velem ez egyszer a pontoságot.)

Ismerteti továbbá dr Szabó jelentésében az asszonyoknak fontos szerepét ezen alkohol ellenes mozgalmakban, egyesületekben s végül jelzi, hogy a legközelebbi 1905-ben megtartandó alkohol elleni kongresszus Budapesten fog megtartatni. Valóban értékes tanulmányt szerzett ezen kongresszuson az osztálytanácsos ur, méltó, hogy erről szóló jelentését minden ember, különösen, ki az ifjuság nevelésével foglalkozik elolvassa, a dr Ranschburg „Gyengeletességű és gyengeelméjű iskolás gyermekek gyógytana” c. művével együtt.

Gy. M.

A beruházási törvény. A kormányhoz közel álló egyik lap azt az érdekes közgazdasági hírt bocsátotta ki, hogy a kormány a beruházási törvény alapján felépítendő vasutakkal nem tekinti a vasutak építésének ügyét befejezettnek. A kormány csupán a fővonalak építését tartotta szem előtt, mert elvből ezeket az állam magáénak tartja fenn, ellenben lehetőleg a magánvállalkozás körébe utalja az olyan vasutak építését, melyek alarendeltébb jelentőségűek. E szerint a héjjasfalva — székelyudvarhelyi h. é. vasut kiépítésének ügye nem a kormányon, hanem az érdekelt vidékek akciójának hiányán mulik.

Egy év.

Etéd, 1904. április hó.

Igaza van annak, aki azt merészelte mondani, hogy minden ember annyit ér, a mennyire és a hogyan hivatását be tudja tölteni. S ha ez igaz, akkor ahhoz sem férhet kétség, hogy minden egyesület annyit ér, a mennyire célját elérni és annak elérésére törekedni tud.

Annyi mindenféle egyesület, szövetség létesült már szebbnél-szebb célokkal, s ezek közül annyi és annyi hanyatlott el mielőtt a célját csak megvalósítani is bírta volna, vagy annak megvalósításához hozza is fogott volna. Annyi és annyi keletkezett már a nép anyagi javainak megvédésére és annyi sok a népnek nevelésére.

Mindenik megállja helyét, ha kicsinyes érdekek okok egyes embereket arra nem készítenek, hogy saját érdekeit, vagy mások iránti gyűlöletből annak ellene ne támadjanak. Akkor elenyészik s ellenkezőt ér el, segíteni akart a szegény emberen s azt rántja bajba.

A népnevelés érdekében létesült egyesületek is csak úgy állhatják meg helyüket, ha vezetőjük oly lelkes ember, ki saját baját feledve, a közérdekében cselekedni, sokszor guny-kacaj s oly gyakran meg nem érdemelt támadások közepette.

A népnevelésre létesült az »Etédi ifjusági egyesület« is, mely mindig és minden körülményben megállta helyét. Sőt ez volt az egyetlen

Másnap, a kitűzött órában, örömtől sugárzó arccal megjelentem Crosse jegyző urnál.

A lehető legszebb dolgokat mondottam a jegyző urnak szívem választottjáról; a jegyző egykedvűen vett elő egynéhány bélyeges papirt.

— Majd meglátja jegyző ur, mondtam szenvedélyes hangon, milyen szép haja van, milyen domboru a keble, hát a kis kacsója, nyaka egy istennőre emlékeztet, de legszebb mégis a dereka; ez a meg testesült karcsúság! Nem hiába hét év óta imádom!

Egyszerre a jegyző ur csak azt kérdezi tőlem: — Kicsi-e a menyasszonya vagy pedig nagy? Ez az egyszerű kérdés — megdöbbenett!

— Erre kérem nem felelhetek... — Hogyan, mondá csodálkozva a jegyző, ön nem felelhet? Ime hét év óta szereti és nem tudja, vajjon menyasszonya kicsi-e vagy nagy?

— Pedig úgy van, feleltem — nem minden zavar nélkül, én mindig csak a pénztárban láttam őt és mindig csak — űlve... azaz csak a derekáig láttam.

— De hiszen önök csak találkoztak máshol is... például a sétatéren, a színházban, a fürdőben!

— Soha máshol nem láttam őt, mint a kávéházban... és én oly pontos ember vagyok, hogy időmet nem szentelhettem ennek az ártatlan anyagnak, kivéve azt a rövid egy órát a kávéházban: és akkor én őt mindig csak űlve láttam a pénztárban.

Alig hogy befejeztem beszédemet, megnyílt az ajtó és belépett — a menyasszonyom...

Alig hogy megláttam, egyet sikoltottam és eszméletlenül estem a jegyző ur térdére.

Szívem választottjának, az én imádottnak anyagnak két — falába volt...

len, mely megünnepelte 1903. dec. 21-ikét midőn 200 éve mult, hogy az udvarhelymezei székelyek egyrésze a Rákóczy szabadságot hirdető zászló alá felesküdték kurucnak.

S nem mult el egyetlen nevezetesebb esemény, melyet megne ünnepelet volna, hogy tagjaiban az ősök iránti tiszteletet s a haza szeretetét ápolja.

A rendes gyűlésektől eltekintve, midőn egyszerű falusi harisnyás legényektől szebbnél-szebb szavalatot hallottunk, megünnepelte március 15-ikét, s ekkor Szilágyi Béla jogh. szavalt a »Nemzeti dal«-t a tőle megszokott precizitással s tarcsafalvi Pálffy Aladár tartott ez alkalommal is, mint a Rákóczy-ünnepélyen hazafias beszédet, melyben a végtelen hazaszeretetre buzdította a nagyszámban összegyűlt ünneplő közönséget.

Március 20-án is sikerült ünnepélyt rendezett Kossuth halálának 10 éves fordulójára. Király László, Gálffy Mihály és Máthé Ferenc szíven sikerült szavaltai előtt Szilágyi Béla jogh. ismertette Kossuth életét és munkásságát.

De bizonyára ezen ifjusági egyesületnek és vezetőjének Rozsonday István állami tanítónak legnagyobb érdeme ez évi működésben az, hogy tarcsafalvi Pálffy Aladár megiratták a község történetét (melyből a tárca rovatban fogunk közölni mutatót), aki díjtalanul volt szives ezen nehéz, fárasztó munkát elvégezni. S ezáltal Etéd községe lett az első kisközség, melynek története nyomtatásban közzétehető.

Rozsonday István áll. tanító fáradságtalan buzgalma s lankadatlan kitanítása folytán elérte az ifj. egyesület, hogy egyetlen fillért sem kellett áldozzon az egyesület a könyv kiadására, mert a falu ifjuságával színelőadást rendezve, annak költségeit fedezte, erre a célra fordítván a »Kuruc-estély« tiszta jövedelmét is.

Nem a nagyképűsködés indított e sorok megírására, hanem példa képen óhajtottam adni más ifj. egyesületeknek, hogy mit el nem lehet érni igazán érző szívvel s tetterős akarattal. Mit ellehetne érni Etéd község népével, ha az az áldatlan kara nem dulna unos-untalan. De e helyen az ifjusági egyesület s a gyűléseken résztvevők nevében is hálás köszönetet mondok Rozsonday István áll. tanító, ifj. egyesület igazgatójának, hogy fáradságot nem ismerve vezette az egyesületet, s a hallgató közönségnek pedig oly sok élvezetes estét szerzett.

T. B.

Tan- és nevelésügy.

A nemzeti öntudat felébresztése.

A magyar Pestalozzi Társaság szombaton délután a fővárosban ülést tartott, amely alkalommal Makay Béla dr. kultuszminiszteri osztálytanácsos a magyar nemzeti öntudat felébresztéséről rendkívüli érdekes és tartalmas előadást tartott.

Előadásában a nemzeti öntudat történeti fejlődésére tett visszatekintést és a történetből állapítja meg, hogy a nemzeti öntudat ébredése mindig a magyar nemzeti nyelv kizárólagos követelésével forrott össze; a nemzeti nyelv kizárólagos érvényre emelése által, amely nélkül nemzeti állam el sem képzelhető.

A mult magasztos eszméi, a nemzeti ideálok lassankint nagyrészen testé váltak s a nemzet tudatosan munkálkodik az egységes nemzeti állam megteremtésén.

De egyet s pedig az egységes nemzeti állam első követelményét, legfőbb ismérvét nem vitta ki még minden téren: a magyar nemzeti nyelv egysége.

Husz év alatt a magyar nyelv kötelező tanítását elrendelő 1879: XVIII. t.-c. óta a magyar nemzet minden fiát a magyar nyelvre meg nem tanítottuk, pedig a nyelvi egység egyik legelső eszköze a nemzeti állam megteremtésének.

Jelenlegi közoktatási miniszterünk már 1896-ban, mint a II. egyetemes tanügyi kongresszus előadója, az egységes nemzeti közoktatásról szólván, kijelentette a többek közt, hogy »közoktatásügyünket határozottan nemzeti irányban kell fejlesztenünk és szervezetét egységesé, valódi organizmussá kell tenünk. Közoktatásunkba az igazi nemzeti szellemet bevinni csak akkor sikerülhet, ha egyszer mindenki, aki az ifjuság tanításának és nevelésének magasztos hivatásával foglalkozik, maga át lesz hatva a nemzeti érzéstől, nemzeti feladataink tudatától.«

S már a czélnál is vagyunk, mert Berzeviczy, mint miniszter programbeszédében fentartotta

előbb tett kijelentéseit s első fontosabb, elodáztalan teendője volt a népoktatás ügyre vonatkozó törvények revíziójával való foglalkozás.

Ezután a tanítók teendőit fejtegeti a jeles előadó.

Mit tegyen a tanító, hogy a nemzeti öntudatot a haza minden polgárában felébressze, ápolja és öregbitse?

Első sorban kell, hogy maga is áthatva legyen a nemzeti érzéstől és nemzeti feladataink tudásától. Le kell rombolnia a »gyermeki szívben s lélekben az idegen, a nemzetiségi eszmék bálványoltárait.«

Kedveltesse meg a gyermekekkel a dalt, mert ez leghamarább megrezgeti a szív érzelmvilágának hurjait.

Tegye a tanító az iskolát a nemzeti érzés felszentelt templomává, amelyben az édes magyar nyelven mutassa be a haza oltárán áldozatát, s nem a vad erőszak, hanem a béke, türelem és szeretet isteni fegyvereivel hódítsa meg a népet, hogy véle apostoloskodjék az egységes magyar nemzeti állam eszme szolgálatában.

Legyen maga a tanító a törvény, amely magyarrá tegye a magyart!

Az udvarhelymezei tanító urak figyelmébe!

Dr Gööz József, budapesti igazgató f. évi április hó 20-án d. e. 10 órakor fogja az ő egyesítő új tanítási módját (hangutánzó olvasás és irástanítás) a székelykereszturi állami tanító képző-intézet ifjusága előtt ismertetni, mely alkalommal az érdeklődő szakemberek is jelen lehetnek. Székelykeresztur, 1904. április hó 1-én. Ujvári Mihály igazgató.

Egyházi élet.

A róm. kath. templom belső javítása és díszítésére adakoztak: Kádár József Csikmindszent 7 K, az ígértben jegyzetektől befizetett: Soó Gáspár igazgató 100 K, Bartos Dénes plébános (Parajd) 100 K, Tállán Miklós Modos 20 K, Tállán Imre Fancsal 25 K, Szabó Antal 30 K, Kovács Dénes mérszáros 10 K, Gergely József postatiszt 5 K, Szánthó János 2 K, János Ferenc 4 K, Székely József kir. törv. bíró 10 K, Tamássy Péter 8 K, Diemár Károly 5 K, Szabó Gábor 5 K, Szabó István kir. alügyész 20 K, Spaller József 4 K, Burnász Mariska 4 K, Lukácsffy Kristóf 6 K, Bálint György 25 korona. Összesen: 390 korona. 1903 december 31-iki tőkésített betéti kamat 22 K 13 fillér. I—IX közlemény szerint befolyt: 1740 K 70 fillér, összesen: 2152 K 83 fillér. Fogadják a nemesszívű adakozók ez uton is hálás köszönetünket Jung Cseke Lajos apát plébános, Paschek Viktor pénztárnok.

A husvétii istentiszteletek sorrendje az evang. reform. templomban: Husvét első és második napján d. e. 10 órakor egyházi beszédet tart Vajda Ferenc, lelkész; harmadnapján d. e. 10 órakor beszédet tart Kónya Kálmán, ref. vallásnár. A délutáni istentiszteleteket 1/2 3 órakor Demes Ferenc segéd-lelkész tartja.

Külömfélék.

M. t. olvasóinkhoz. A »Székely-Udvarhely« tizedik évfolyamának második negyedére ezennel előfizetést nyitunk s lapunk igaz barátaihoz azt a tiszteletteljes kérest intézzük, hogy lejárt előfizetésüket megújítani, esetleges hátralékaikat kiegyenlíteni és a »Székely-Udvarhely«-et ismerőseik körében ezután is megrendelésre ajánlani kegyeskedjenek, hogy nem kicsinylendő feladatainknak mi is pontosan megfelelhessünk. A »Székely-Udvarhely« ezentul is hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap, tehát minden héten kétszer karolja fel a székely anyaváros és vármegye közügyeit. Nem riadva vissza semmi áldozattól: hiven, lelkiismeretesen és pártatlanul szolgálja a székelység legvitálisabb érdekeit. Az a pár korona előfizetési díj, mely egyeseknek amugy sem lehet sok — bőven visszatérül azáltal, hogy legjobb tehetségünk szerint, munkatársaink hatóság támogatásával, mindig oly közleményeket kívánunk adni, melyek a »Székely-Udvarhely« hatáskörébe tartoznak s a közérdeket valóban előmozdítani hivatottak. A székelység ügyeivel állandóan foglalkozunk, mert hiszen székely népünk előhaladása, boldogulása, nemcsak székelyföldi, hanem elsőrendű nemzeti és így a leghazafiasabb érdek is. Legyen szabad tehát m. t. olvasóink, önzetlenül támogató munkatársaink eddigi tapasztalt nagybecsű pártfogását továbbra is kérnünk,

hogy elvállalt és folyton fokozódó kötelezettségeinknek — teljes mértékben megfelelhessünk. — A „Székely-Udvarhely” előfizetési ára lapunk homlokán olvasható. Az előfizetések postadíjmentes beküldésére a m. kir. postatakarékpénztár 10,489. sz. befizetési lapja használandó, melyet mindenkinek készséggel és ingyen küldünk meg.

— **M. t. Olvasóink- és munkatársainknak boldog husvétii ünnepeket kívánunk!**

— **Személyi hírek.** Elischer József nagyszabasi kir. tankönyvtári főigazgató, a husvétii ünnepeket leányánál és vejénél Solymossy János gyógyszerésznél tölti városunkban. Ugyancsak az ünnepekre hazaérkezett Kiss Dániel m. kir. államvasuti távirdaellenőr is. Poppov Péter kir. tanfelügyelői tolnok pedig három hónapig tartó betegségéből felgyógyulván, állását e napokban ismét elfoglalta.

— **A székelyföldi miniszteri megbízott nálunk.** Balogh Vilmos miniszteri tanácsos, székelyföldi miniszteri biztos, vármegyénk főispánját értesítette, hogy dr. Koós Mihály miniszteri kirendeltségi vezetővel folyó hó 7—9-ike között Székelyudvarhelyre érkezik, mely alkalommal az e vármegye területén fogatósítandó teendőket fogják beható tanácskozási tárgyává tenni. E tárgyban az Udvarhelyvármegyei Gazdasági Egyesület folyó hó 8-án (pénteken) d. e. 9 órakor a vármegyei ház kistermében választmányi ülést tart s azon a miniszteri kirendeltség is résztvesz.

— **Püspöki jóváhagyás.** Gál Sándor helybeli róm. kath. kántor-tanítónak Gyergyó-Szárhegy nagyközségbe egyhangulag történt megválasztását a püspök jóváhagyta s így rövid idő múlva elfoglalja új állomását és megüresedik a kántori állás, melyre a pályázat kihirdetése már elrendeltetett. Gál Sándort nemcsak a róm. kath. hívők osztatlan szeretete, hanem általában a más felekezetek körében levő őszinte barátainak mély sajnálata is kíséri fogja útjában. Távozására mindenestre veszteséget képez.

— **Államsegély a szövetkezeteknek.** A vármegye főispánjának közbenjárása folytán a földmivelésügyi miniszter felhatalmazta a marosvásárhelyi székelyföldi miniszteri kirendeltséget, hogy az alsósiménfalvi, vargyasi, peteki, lövétei, böződi és alsósfalvi fogyasztási szövetkezetek, valamint a szentgyházassalófalvi fogyasztási és értékesítő szövetkezetek részére egyenkint 2000—2000 korona segélyt folyosítson az országos központi hitel-szövetkezetnél oly módozatok mellett, hogy ebből 500 korona az első berendezés költségeire, 1000 korona forgó tőkére, 500 korona pedig egy, a vármegye központján létesítendő közös áruraktár költségeire fordíttassék.

— **Halálozás.** Szomoruan és részvétellel vettük a hírt, hogy néhai Heya Endre, volt főreáliskolai igazgató fia, Heya Endre nyugalmazott vasuti mérnök folyó hó 1-én életének 39. évében Kolozsváron meghalt. Az elköltözött szerető édes anyja özv. Heya Endréné szül. Berzencey Vilma, neje Frank Adél és leánya Mariska siratják. A megboldogult hült tetemeit ide szállítják s folyó hó 4-én délután 3 órakor a vasuti állomástól fogják a róm. kath. temetőben, a családi sírboltba elhelyezni.

— **Meghívó.** A polgári önképző és segélyző egyesület f. évi ápr. 10-én d. u. 2 órakor az egyesület nagyszabasi termében tartja évi rendes közgyűlését, melyre az érdekeltek tisztelettel meghívotnak. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Az 1903. évi számadások megvizsgálása s az erről felvett jegyzőkönyvek felolvasása. 4. Az 1904. évi költségvetési előirányzat bemutatása. 5. Tisztviselők és választmányi tagok lemondása és azok újráválasztása. 6. Indítványok. A választmány.

— **Szövetkezetek.** A Magyar Gazdaszövetség keretében megalakult vármegyénk három községében és pedig Agyagfalván, Bögzőn és Muzsnán a fogyasztási és értékesítő szövetkezet. A szövetkezeti eszme ténylegesét örömmel konstatáljuk, mert a mi hitelviszonyaink mellett a községek életére valószínűleg jótékony hatást gyakorolnak a helyesen megalakított és életképesen vezetett szövetkezetek.

— **Ertesítés.** Mai napon az „Orsz. központi jegyzői egyesület” elnöksége április 8-ára gyűlésre hívott, melynek tárgya: A jegyzői és segédjegyzői fizetésre vonatkozó törvényjavaslatról elnöki előterjesztés. Miután még sorozás van, gyűlést nem hívhatok össze, ha azonban valaki elmenni óhajt, vagy keblit küldöttséget kíván, kérem szabályos javaslatát. Fenyéd, 1904. március 26-án. Gálffy István, elnök.

— **Köztudomásu,** hogy a Zoltán-féle csúsz- és köszvény elleni kenőcsben egy oly kipróbált szert ismernek orvosok és betegek, melytől még azok is, kik 15—20 év óta szenvedtek s fürdőket és különféle szereket eredménytelenül használtak, már néhányszori bedörzsölés után meggyógyultak. Üvegeje 2 K Zoltán B. gyógytárban Budapesten.

— **Tavaszi állatvizsgálatok.** Az udvarhelyi járás területén a haszonállatok tavaszi vizsgálata e hó folyamán befejezést nyer. A husvétii ünnepek után, vagyis e hó 6-án: Bethlenfalva, Fenyéd és Küküllökeményfalva; 7-én: Zetelaka, 8-án Oroszhegy-Varság-tisztása és 9-én: Oroszhegy község állatai kerülnek vizsgálat alá.

— **Az összes szépítőszereket** fölülmulja a közkedvelt Földes-féle Margit-eréme. Gyorsan és biztosan eltávolít szeplőt, májfoltot, kiütéseket, ráncokat és egyéb arcátisztatlanságot és így nemcsak szépít, hanem fiatalít is. Ára 1 K, nagy tégely 2 K. Kapható a készítőnél: Földes Kelemen gyógyszerárban, Aradon és minden gyógyszerárban, drogériában és illatszert kereskedésben. Utánzatoktól óvakodjunk.

— **Meghalt a börtönben.** Demeter Pánczél Julianna, kit a múlt év tavaszán lopás miatt egy és fél évi börtönre ítéltek a kir. törvényszék, március 31-én reggel, hosszas betegség után meghalt a helybeli kir. törvényszéki fogházban.

— **Székely szülők és ifjak figyelmébe.** A m. kir. honvédelmi miniszterium most tette közzé a hadsereg akadémiaiban és reáliskoláiban a magyar honos ifjak részére fenntartott és az 1904—1905. tanév kezdetén betöltendő kincstári, magyar állami alapítványi, magán alapítványi és fizetéses helyek betöltésére vonatkozó pályázati hirdményét. E pályázat szerint a különböző foku intézeteknél 181 hely fog a magyar honos ifjak rendelkezésére állni, még pedig: 116 hely a községi és kismartoni alreáliskolákra és mehrisch—weis kircheni főreáliskolákra, 65 hely a magasabb intézetekre, minők a bécsújhegyi katonai akadémia és a bécsi katonai műszaki akadémia. Az alreáliskoláknál betöltendő 116 hely közül 70 a katonai kincstár terhére, 32 magyar állami alapítványi hely s csak 14 olyan, a mely részben fizetéses hely. A fenti helyek elnyeréséért f. évi május hó 15-éig kell folyamodni, még pedig a katonai kincstári helyekért a közös hadügyi miniszteriumhoz címezve s az illetékes kerületi-, tér-, avagy hadtestparancsnokságokhoz benyújtott folyamodványokkal. A magyar állami alapítványi helyekért a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz kell folyamodni. A folyamodványok felszerelését és rendeltetési helyükre juttatását illetőleg az érdeklődő szülők tájékoztatást nyerhetnek a járási szolgabirodságoktól, a hol az összes pályázati feltevételek megduhadók. Közreadjuk e rövid tájékoztatást azzal az óhajattal, hogy vajha minél többen igyekeznének székely honfitársaink közül a kínálkozó alkalmat megragadni s igyekeznének fiaikat katonai nevelő intézetekbe bejuttatni. A magyar hadsereg megvalósítható csak akkor lesz, ha a magyar állampolgárok közül meguk a magyarok igyekeznek benne részt foglalni, mint tiszt. S különösen székely véreinket tartjuk e térre és pályára hivatottnak, a kikből a katonai erény még nem pusztult ki. S aztán! S aztán! a katonai pálya szép és hálás pálya. Rajta székely ifjak! itt az alkalom megteremteni a magyar hadsereget.

— **Uj zománc-edények.** A pozsonyi Wisten P. betéti társaság zománczott edények gyára konstata, hogy az általa gyártott, szürkén zománczott „Secessio” edényeinek egyik főelőnye abban áll, hogy ezen edények zománczásához kizárólag csak oly anyagok használnak, melyek nemcsak, hogy a törvény előírásának teljesen megfelelnek, de még azon felül sokkal erősebb savak ellenében is teljes ellentálló képességgel bírnak és ezáltal ezen „Secessio” zománc-edényeket, melyeket kevésbé mutatók voltak miatt némely helyen még nem elég igazságosan ítélnék meg, minőségi szempontból méltán az elsőrangú főzőedények közé kell sorolni.

— **Franklin-Társulat,** ez a legelőkelőbb magyar irodalmi intézet, az 1853-ban alapított Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)-féle cs. és kir. könyvkiadó üzletet vétel útján megszerezte. Ezel az eddig is igen tekintélyes helyet elfoglalt intézet, hazánk legnagyobb szabású irodalmi vállalata lett.

— **Kidobott pénz** — bármily csekélynek látszó is — csak az olyan hirdetésért fizetett összeg lehet, amelyet igen korlátolt számú és nem érdekelt közönség olvas. Ellenben a „Székely-Udvarhely” apró és rendes hirdetései — melyeket hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap nemcsak Udvarhelyvármegye székhelyén s minden valamire való és számottevő községében, hanem az ország legtávolabbi részében is sok ezerezen olvasnak — a legolcsóbbak és feltétlenül eredményt biztosítók.

— **Eladó telek** Orbán Balázs-utca 4. szám alatt. Értekezhetni lehet Baló Zsigmond aranyművéssel.

Irodalom.

A Magyar Hírlap tizennegyedik évfolyamát éli. Ez a tizenegy esztendő a Magyar Hírlap elvűségének, a magyar érdekek védelmében kifejtett állandó szívós harcának a tanúságát. A Magyar Hírlap egyetlen törvénykönyve a nemzet minden igaz érdekének az összefoglalása. A Magyar Hírlap minden híradása komoly és megbízható. Szépirodalmi része a leghíresebb magyar írók tollából való. Hírvivata rendkívül gazdag. Művészeti és színházi tudósításait s irodalmi tanulmányait alaposág és szakértelem jellemzi. Gyakran közöl karrikatúrákat. Közgazdasági értesítései hitelesek. A Magyar Hírlap a szerkesztői üzenetben kimerítő választ ad. Kedvezményei páratlanok. Január óta új vállalatot indított meg a Magyar Hírlap regénytára címmel. A vállalat minden hónapban egy-egy kötetet ad ki a legjelesebb magyar és külföldi írók műveiből. Ezeket a köteteket a Magyar Hírlap előfizetői havonként teljesen ingyen kapják. Kedvezményes áron kapják a Magyar Hírlap előfizetői az „Ország-Világ” hetilapot. A Divat Szalont a legjobb divatlapot, kedvezményes áron rendelhetik meg a Magyar Hírlap előfizetői. A Magyar Hírlap az ingyen könyvajándékkal negyedévre 7 korona.

A primadonna estélye. Egyik színházunk primadonnájánál estély volt a napokban. A vendégnézőknek egyike a közönség izléséről kezdett beszélni, melyet nem lehet megkérdőjelezni, míg az egyéni izlés gyakran téved. A kérdés nyomában hosszabb eszmecsere indult. Végre megszólalt az egyik vendég. „Hát ha valaki igazi kényes izlést akar tanulmányozni — figyelje meg a közönség magatartását az irodalommal szemben. A lapok kezdetben írtak politikáról és közölték a legújabb híreket. Később divatba jött a tárcacikk, a novella, a regény, már nem is lap, a melyben versek nincsenek a legjobb poétáktól, visszaemlékezések a legelső íróktól, egy lap pláne cikkeket közölt maguktól a miniszterektől és legnevesebb államférfiaktól. Az a lap, melynek élén Kossuth Ferenc, Eötvös Károly és Fenyő Sándor állanak, évek óta úgy készül, hogy benne minden társadalmi osztály megtalálja a maga érdekeit képviselőt. En egyszerű véletlenül tanuja voltam két vármegyei jegyző szövevényének. Az egyik diéserte az Egyetértést, a másik kifogásolta, hogy nem közöl dívatképeket. „Az igaz, felelt az első, de küldi a Divat Szalont negyedévenként 1 frtért.” „Más lapok ajándékkönyveket is küldenek szét.” „De egyik se olyat, mint az idej Rákóczi-Album, melyet még most is megkap minden új előfizető.” Hát ez is igaz, de más lapot ma már hét koronáért kapni negyed évre, „No, minden néven nevezendő tisztviselők ugyanezért a kedvezményes árt kapják meg az Egyetértést is.” A társaság erre elhatározta, hogy a most kezdődő évnegyedre valamennyien előfizetnek a magyar uri körök e régi elvű lapjára.

Kakas Márton. Pompás képek, vidám apróságok tartkiják a Kakas Márton legújabb számát is. A címkép, a melyet Bér Dezső rajzolt, a sorozásról állít elénk egy mulatságos jelenetet, míg a hátulsó színes rajzzal Jeney Jenő gunyolja ki elmésen azokat, a kik fölültek az automobil csalóknak. A lap belső oldalaira Linek Lajos, Éder Gyula, Ház Lókló és Kürthy György rajzolt vidám témájú szép képeket. A szöveg is aktuális és ötletes. A Kakas Márton előfizetési ára negyedévre három korona. Egyes száma 30 fillér, kapható minden újságelárusítónál.

Törvénykezés.

Főtárgyalás. A helybeli kir. törvényszéknél e napokban megtartott főtárgyalásokon: Sente József olaszteleki postatolvajt lopás büntetteért 10 havi börtönre s 3 évi hivatalvesztésre és a költségek megfizetésére; id. Balázs Lajost és Mihály Jánost súlyos testisértés vétsége miatt 7—7 napi fogházra és 10—10 K pénzbüntetésre; Tóth Mártont pedig súlyos testisértés büntette miatt 6 hónapi börtönre ítélte a bíróság. Az ítéletek jogerősök.

Közgazdaság.

Az Udvarhelyvármegyei Gazd. Egyesület elnökségétől.

Sz. 197—1904. **Meghívó.** Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület választmánya április hó 8-án d. e. 9 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, a melyre a választmány tagjai tisztelettel meghívotnak. Táragsorozat. 1. A székelyföldi akciót illető megbeszélések, Balogh Vilmos min. tanácsos, székelyföldi miniszteri megbízott ur részvételével. 2. Folyó ügyek. Székelyudvarhely, 1904. március 31. Az elnökség.

Szerkesztői üzenetek.

U. M. Szik. Szíves küldeményeit megkaptuk. Ohajtása szerint cselekszünk. A pályázatot közelebből hozzuk, mert az illető rovat már le volt foglalva kizsedett közleménnyel. Köszönet és üdvözet.

D. D. Hk. Köszönjük az ígért beváltását. Más-kor fölhasználjuk. Most nem lehetett.

T. A. V. Szíves örömmel vettük a régen nélkülözött sorokat. Az eddigiekre a fölmentvényt megadjuk a jövőre ígért javulás reményében. A jókívánatokat hasonlóképp viszonozzuk mindenkben!

K. B. Ditro. Bárminő közérdekű székely ügyben lapunk támogatására ezután is számíthat. Cikkelyét köszönjük és legközelebb hozni fogjuk.

Nyilt-tér*

— Rövid használat után nélkülözhetlen. —
— Igen alkalmas utazásoknál. —
— Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva. —

Bizonyítványt kelt Bécsben,
1887. Jul. 8-án.

Kalodont

nélkülözhetlen
fogtisztító-szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető a fogak és szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárrithatók el ez által Ennél legsikeresebbnek bizonyul a „KALODONT”, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

* Az e rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget sem vállal a Szerk.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 filléért, vastagabb betűvel 8 filléért közöl a kiadóhivatal.

Eladó egy kitűnő forgalmu helyen levő üzleti helyiségül alkalmas épületes beltelek a Bethlen-utca 34. sz. alatt, valamint egy istálló és csűr épületfája. Értekezhetni ugyanott.

A Székelyföld legelőnyösebben ismert cipőbevé-
sárlási forrása!

Orbán, Nagy és Tamás

Kész cipőárú raktára * * *
Székelyudvarhely, Kossuth-
utca 2. szám. * * * * *

Van szerencsénk ugy a helyi, mint a vidéki t. közönség b. tudomására hozni, miszerint raktárunkat a tavaszi idény újdonságaival bőven elláttuk s azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy a legkényesebb igényeknek is megfelelhessünk. — Raktárunkon kaphatók mindennemű —

férfi- és női cipők

és újdonságok, ugyszintén fehér, sárga és bordeaux gyermek-cipők a legjutányosabb árakban. — Különösen felhívjuk b. figyelmét TANNERIN cipő-kenőcsünkre, mely felülmul minden reklam-kenőcsőt, dobozonkint 40 fillér árban. — Megrendelések gyorsan és pontosan teljesítetnek.

Az idény újdonságai: Chevreux, Chevreux-lakk stb.

Saját gyártmány. o o Gyors és szolid kiszolgálás.
— — — Aranyéremmel kitüntetve. — — —

Irnok. Jó bizonyítványokkal rendelkező, szép írásu fiatal ember irodai alkalmazást keres. Cim e lap kiadóhivatalában.

Kiadó lakás. Székelyudvarhelyt, a Petőfi- (ezelőtt szombatfalvi-) utca 10 sz. a. levő 5 szobás emeleti lakás kiadó. Értekezni lehet **Biró Áron** háztulajdonossal.

Megrendeléseknél kérjük lapunkra hivatkozni!

Egy jó karban levő faház

(3 szobás) anyaga olcsó áron eladó. Értekezhetni e lap kiadóhivatalában.

Benedek, Nagy és Konrád

első székely cipőraktára Sz-udvarhelyt, Kossuth-u.

Dus választék csinos és tartós

cipőkben!

Mérték utáni megrendelések pontos kivitele. o „Fredin” cipőkenőcs kapható. Egy doboz 60 fillér.

Essenciákat — csalhatatlan biznyságul — a legjobb likörök, borszeszek, különféle szeszek és ecet készítéséhez a legkitűnőbb és páratlan minőségűből szállítok. Nagy megtakarítás. — Jóságáért felelősséget vállalok. Különlegességekből megbízható receptek. rjegyzéket, utasítást ingyen és portómentesen küld: Pollák Károly Fülöp, eszenc gyára Prága. Ügynökök felvételnek.

Kiadó a Főpiacz-téren több lakás, iroda, pince, gabona-elárúsító hely

(kiméző hámbárokkal), u. m.: Három szoba, konyha, pince és melléképületekből álló földszinti udvari lakás. Nagyb. dolgozó férfi- vagy női szobáknak, különösen fényképeseknek, vagy hasonló csendes foglalkozásu, hosszú, világos műhelyet és kézi raktárhelyiségeket igénylőknek. Különösen alkalmas, kiknek üzleti érdekük kívánja, hogy a főpiacra lakjanak s a kapu felé kirakatot helyezhessenek. Egy udvari szoba, magános lakónak, iroda helyiségnek, esetleg raktárnak. Raktárul gabonának vagy bárminek három nagy száraz pincehelyiség; esetleg egy külön nagy raktár helyiség — huzamosabb leendő bérletnél — tetszés szerint átalakítva. Gabona kiméző hámbárokkal ellátott — kicsinybeni elárúsításra — hely a kapu alatt. Önálló lakás külön udvarral és kerttel, esetleg konyha kertészeknek igen alkalmas, mert mesterséges öntözésre, az udvaron lévő bővizű kútból, könnyen berendezhető fekvéssel. Három szoba, konyha, kamara, egy igen nagy — műhelynek alkalmas — világos pince, egy kisebb és egy földi kamarával. Istálló, szekér szin, nyilt szin, sertés-ól, tyúk-ól stb.-vel felszerelve: azonnal vagy Szentgyörgy-naptól három, vagy hat évre. — Értekezhetni a tulajdonos: nagysolyomsi Koncz Armin gyógyszerész Székelyudvarhelyt.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik közszyénnél, csúznál és meghúléseknél.

Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéjgyezssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerész Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csész. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Kapható Székelyudvarhelyt:
Koncz Armin gyógyszerertárban.

BOR. Jó és olcsó asztali csemege és gyógyborok literenkint 28 krtól 1 frt 40 krig **Fernengel Gyula** bor nagykereskedésében kaphatók. 5 literen felüli vételnél külön kedvezményes árak.

Mint gyógyviz csodahatásu.

Kászoni Főkut.

Természetes gyógy borviz!

Kizárólagos főraktár Udvarhelyvármegye egész területére: **szentpétery Gergely** fűszer-, üveg-, porcellán- és diszműáru kereskedésében Székelyudvarhelyt, Deak-tér 15 szám alatt. — Üvegenkint ára 12 fillér.

Mindig friss szállítmány.

Pénz

Olcsó pénzt

jelzálogra a segesvár ipar-, ta-
karék- és előlegezés egylettől
közvetít:

Siegmund József

börkereskedő, Sz-udvarhelyt.

Pénz

Kelemen Lajos

épület-és műlakatos Székelyudvarhelyt, Petőfi-utca 20. sz. Ezelőtt Szombatfal-
o o vi-utca.) o o

Személyes vezetése alatt, kitűnően berendezett saját műhelyében elkészít bármiféle lakatos munkákat a legolcsóbb árak mellett.

A legpontosabb kivitelű épületvasalásokat, vaskapu, kerítés, tornác-, erkély- és sirkerítésrácsokat, modern tüzelőket (sparhelt) és vízvezeteki berendezéseket szolgáltatja. Cséplőgépek, szivattyúk, kerékpárok bármínő javítását elvállalja s az e szakkörbe vágó megrendeléseket ugy helyben, mint vidéken kellő szakavatottsággal és gyorsan teljesíti.

Kerékpárok mérsékelt árban és kölcsön is kaphatók! Költségvetésekkel ingyen szolgál!

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váozsi-körút 63.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, löhere-cséplők, tisztítórosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szeszkavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók őrlemalmok, egytetemes aczél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Ajánlunk

első minőségű Calcium Carbidot, 50 kg.-monként sérülés nélkül felnyitható és ismételtlen légmentesen elzárható bádogdobozokba csomagolva. Ára budapesti raktárunkban 100 kg.-monként 32 korona. Ajánlunk továbbá mindenféle Acetylén-lángzókat s egyéb kellekeket. T a k á c s Győző és társa mérnöki és szabadalmi iroda Budapest, VII. Kerepesi-ut 40 sz.

Iszik, mint a itatós papir.

Kapható: Betegh Pál könyv-, papir-, író- és rajzszekereskedésében Sz-udvarhelyt.

